

رابطه بین سبک‌های مدیریتی و روش‌های تدریس معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پایه هفتم

(مورد مطالعه: دبیرستان‌های غیردولتی پسرانه منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران)

مهدی بنی‌جمالی^۱ فاطمه حمیدی‌فر*^۲ بهارک شیرزاد کبری‌یا^۳

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین سبک‌های مدیریتی و روش‌های تدریس معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پایه هفتم در دبیرستان‌های غیردولتی پسرانه دوره اول منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران صورت گرفت. این پژوهش کاربردی از نوع توصیفی بوده و به روش پیمایشی اجرا شد. از کل جامعه آماری به تعداد ۱۰۴۵ نفری، ۲۹۱ نفر به روش تصادفی خوشه‌ای به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ۳ پرسشنامه استاندارد سبک‌های مدیریتی لیکرت (۱۹۷۷)، روش‌های تدریس گراشا و ریچمن (۱۹۹۶) و عملکرد تحصیلی فام و تیلور (۱۹۹۴) به‌عنوان ابزار پژوهش استفاده شدند که روایی آن‌ها در پژوهش‌های متعددی تأیید شده است. پایایی پرسشنامه‌ها نیز با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه گردید؛ پایایی پرسشنامه سبک‌های مدیریتی با آلفای ۰/۹۲۰، پرسشنامه روش‌های تدریس با آلفای ۰/۷۹۱ و پرسشنامه عملکرد تحصیلی با آلفای ۰/۹۶۳ تعیین گردید. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره به‌وسیله نرم‌افزار SPSS استفاده شد. نتایج پژوهش نشان دادند که بین سبک‌های مدیریتی کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان و بین روش‌های تدریس معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین بررسی تأثیر هم‌زمان دو متغیر سبک‌های مدیریتی کلاس و روش‌های تدریس معلمان با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان نشان می‌دهد که ۱۵/۲ درصد از کل تغییرات عملکرد تحصیلی به‌وسیله ۲ متغیر مستقل تبیین شده و سبک‌های مدیریتی، بیش از متغیر روش‌های تدریس بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان جامعه آماری تأثیر دارد.

واژگان کلیدی: سبک‌های مدیریتی، روش‌های تدریس، عملکرد تحصیلی، دانش‌آموزان پایه هفتم،

آموزش و پرورش منطقه ۱ تهران

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه مدیریت آموزشی و آموزش عالی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
m.banijamali1975@gmail.com

^۲ استادیار، گروه مدیریت آموزشی و آموزش عالی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)
Fatemehhamidifar@gmail.com

^۳ استادیار، گروه مدیریت آموزشی و آموزش عالی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
Bshertzad86@yahoo.com

مقدمه

نقش و اهمیت تحصیل و کسب علم و دانش در جوامع امروزی در بهبود کیفیت زندگی فردی و اجتماعی بر هیچ‌کسی پوشیده نیست. فام و تیلور معقدند که عملکرد تحصیلی عبارت است از کلیه تلاش‌های فرد در جهت کسب علم و دانش و بالارفتن درجه موفقیت در امتحانات که از نمره صفر تا بیست تعیین می‌گردد (عباسی و همکاران، ۱۳۹۸؛ زائیدی^۱ و همکاران، ۲۰۱۷). تحقیقات قابل توجهی در زمینه عملکرد تحصیلی، پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و متغیرهای مرتبط با آن‌ها انجام شده‌اند. نتایج تحقیقات مذکور نشان می‌دهند که عوامل متعددی، عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را تحت تأثیر قرار می‌دهند؛ برخی از این عوامل موجب بهبود عملکرد تحصیلی و برخی دیگر باعث تضعیف عملکرد فراگیران می‌شوند. جهت برآورده شدن این مهم، نقش معلمان آموزشی و خصوصیات فنی و ذاتی آن‌ها مانند سبک مدیریت و روش تدریس دارای نقش تعیین‌کننده‌ای می‌باشند (بهنام، ۱۳۹۰؛ ۴).

«مدیریت کلاس درس» مانند سایر موقعیت‌های اجتماعی و گروهی، مستلزم انجام دادن کارکردهای مدیریت است. تحقق این کارکردها باعث مناسب شدن جو کلاس برای یادگیری و آموزش می‌شوند. البته تحقق تمامی کارکردها در فرایند کلاس درس ضروری نیست؛ زیرا اداره و کنترل آن همواره پیش‌نیاز یک محیط یادگیری اثربخش برای دستیابی به اهداف آموزشی است (امیری دهکردی و قاسمی پیربلوطی، ۱۳۹۶؛ ۲). طراحی و سازماندهی کلاس درس، اداره آن را آسان‌تر می‌کند. این فعالیت باید به گونه‌ای طراحی شود که از طریق آن، فرصت‌های یادگیری بیشتری فراهم شود تا مهارت‌های اجتماعی و مشارکتی دانش‌آموزان رشد و ارتقاء یابد.

«رهبری»، یکی از کارکردهای ضروری معلم در کلاس درس است. معلم در نقش رهبر کلاس باید با استفاده از امکانات موجود، زمینه تحقق اهداف آموزشی را فراهم کند؛ زیرا او، محور اساسی تعلیم و تربیت است. در این مسیر، توانایی مدیریت و به‌کارگیری سبک‌های مدیریتی توسط معلم می‌تواند در پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر واقع شود (محمودی، ۱۳۹۵؛ ۳). چگونگی برخورد معلم با دانش‌آموزان و استفاده از سبک مدیریت مناسب دارای اهمیت ویژه‌ای است. مدیریت کلاس درس، تأثیر معلم بر دانش‌آموزان است؛ به‌صورتی که دانش‌آموزان با میل و علاقه برای تحقق اهداف آموزشی کلاس تلاش کنند. معلم در نقش مدیر باید استعدادهای دانش‌آموزان را شناسایی کند. در این راستا وی باید با آن‌ها به‌خوبی ارتباط برقرار کند، باعث ایجاد انگیزه مطالعه و پژوهش شود و بر انجام دادن کارهای گروهی تأکید کند. همچنین به‌اقتضای موقعیت، تغییرات لازم در چگونگی انجام دادن فرایند یاددهی-یادگیری را ایجاد کند. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که سبک‌های رهبری معلمان در کلاس، نقش مهمی در موفقیت و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان ایفا می‌کنند. همچنین سبک مدیریت معلمان، نقش مهمی در درگیری دانش‌آموزان در کلاس و ایجاد انگیزه در آن‌ها دارد (محمودی، ۱۳۹۵؛ ۳).

بر اساس نگاه لیکرت به مدیریت و تکنیک‌های اداره سازمان، «مدیریت» راه‌های مشخص تصمیم‌گیری در امور تحت امر است. طرق مختلف مدیریت می‌توانند بسته به عواملی تغییر کنند؛ مانند فرهنگ جامعه، وظیفه‌ای که از کار انتظار می‌رود، تفاوت نیروی کار و شخصیت و توانایی‌های مدیران. قابل ذکر است که انتخاب روش مدیریت از طرف مدیر به خواسته‌های سازمان، موقعیت زمانی، شخصیت مدیر و... بستگی دارد. هر اندازه دستورالعمل‌های سازمان محدودده‌ای برای مدیر ایجاد

¹ Zaidi

کنند؛ سبک مدیریت وی از قبل تعیین می‌شود (محمودی، ۱۳۹۵؛ ایوگی^۱ و همکاران، ۲۰۱۹).

لیکرت معتقد به ۴ روش مدیریتی به شرح ذیل می‌باشد (ایران‌نژاد و ساسان‌گهر، ۱۳۹۴):

- سبک مدیریت مستبدانه: تصمیم‌گیری در رده بالای سازمان صورت می‌پذیرد، کار تیمی مورد قبول مدیران نیست و اداره سازمان از طریق ترس و تهدید انجام می‌شود.
- سبک مدیریت خیرخواهانه: تصمیم‌گیری در چارچوب از پیش تعیین شده صورت می‌گیرد، اعتماد نسبی به کارکنان وجود دارد، از سیستم پاداش و تنبیه استفاده می‌شود، ارتباط کارکنان با مدیران همراه با ترس و ارتباط مدیران با کارکنان همراه با ترحم است.
- سبک مدیریت مشورتی: تصمیم‌گیری از بالا اتفاق می‌افتد، پاداش و تنبیه وسیله ایجاد انگیزه هستند و توجه مدیران به اطلاعاتی که علاقه‌مندند جلب می‌شود.
- سبک مدیریت مشارکتی: تصمیم‌گیری با شرکت زیردستان انجام می‌شود، کار تیمی ارزشمند است، پاداش اقتصادی علت اصلی انگیزه می‌باشد و اطمینان کامل به زیردستان وجود دارد.

شیراوند و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان «مدل‌یابی معادلات ساختاری رابطه بین سبک‌های مدیریت کلاس معلمان با ابعاد مهارت‌های اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان» همبستگی مثبت بین سبک‌های مدیریت کلاس معلمان با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را تأیید نمودند. آدیگبا^۲ و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان «تأثیر سبک مدیریت کلاس معلمان بر انگیزه دانش‌آموزان برای یادگیری و عملکرد تحصیلی در ایالت کوآرا در نیجریه» تأثیر مهم سبک‌های مدیریت کلاس بر انگیزه دانش‌آموزان برای یادگیری را تأیید نمودند. آن‌ها توصیه کردند معلمان باید تشویق شوند که مدیریت کلاس مناسب را به کارگیرند تا بتوانند دانش‌آموزان را برای عملکرد تحصیلی بهتر راهنمایی کنند. همچنین دوره‌های مربوط به مدیریت کلاس و رهبری باید در برنامه درسی آموزش معلمان ادغام شود. در این راستا باید بازآموزی منظم معلمان (ضمن خدمت) تشویق شود. دیگر طهیری جوتی^۳ (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی «سبک‌های مؤثر مدیریت کلاس و روش‌های تدریس و رابطه آن‌ها با انگیزه و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در دبیرستان‌های مراکش» پرداخت. یکی از نتایج پژوهش مذکور نشان می‌دهد که مدیریت، یادگیری، انگیزه و موفقیت دانش‌آموزان تحت تأثیر روش‌های تدریس در کلاس می‌باشد. دانیل رابین^۴ و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی به بررسی «رابطه سبک‌های مدیریت معلمان و عملکرد تحصیلی در دانش‌آموزان دبیرستان در زمان کلاس‌های مجازی در زمان بیماری همه‌گیر Covid-19» پرداختند. نتایج پژوهش مذکور نشان می‌دهند که رابطه مثبت و معناداری بین سبک رهبری تحول‌آفرین معلم و رابطه منفی و معناداری بین سبک رهبری فاخر لایزس و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان وجود دارد.

¹ Oyugi

² Adedigba, O.

³ Tahiri Jouti. H.

⁴ Daniel Rubén

«الگوهای تدریس» یکی از مباحث اساسی و بنیادین تعلیم و تربیت می‌باشند که در فرایند تدریس، ساخت شخصیت و روند ذهنی، عاطفی، آموزشی و تربیتی دانش‌آموزان نقش اساسی دارند. با این حال کمتر در متون علمی مورد توجه و عنایت قرار گرفته‌است (محمدی و همکاران، ۱۳۹۷؛ ۳). با پیشرفت جوامع و شناخت عملی انسان، اصول و روش‌های تدریس، تغییر یافتند. امروزه یکی از اساسی‌ترین مسائل تعلیم و تربیت، توجه به شیوه‌های تدریس است. اگر محتوای آموزشی با بهترین روش‌ها تدریس نشود، کارآمد نخواهد بود. به نظر می‌رسد که چگونگی تدریس از محتوای آن مهم‌تر است. مسئله مذکور بدین علت است که متون آموزشی در همه‌جا یافت می‌شوند؛ اما باید توجه کرد که راهبردها و شیوه‌های تدریس خوب می‌توانند تضمین‌کننده یادگیری باشد. شرایط امروز جامعه دیگر مانند گذشته نیست که معلم در کلاس درس متکلم و حده باشد؛ بلکه دانش‌آموز می‌تواند اظهار نظر کند. وی حتی بدون ترس از تنبیه شدن می‌تواند با نظر معلم مخالفت کند. معلمان نیز به جای اینکه به فکر راهکارهایی برای ترساندن دانش‌آموز باشند تا بتوانند بهتر کنترل کلاس را به دست گیرند؛ به دنبال ایجاد علاقه در دانش‌آموز هستند تا با استفاده از آن، تدریس مؤثرتری داشته باشند. آگاهی و تسلط معلمان در مورد روش‌های تدریس و نحوه و شرایط استفاده از روش‌ها، تأثیر زیادی در موفقیت حرفه‌ای آن‌ها دارد. اگر روش تدریس انتخاب شده با اهداف و توانایی فراگیران و محتوای درس منطبق نباشد یا معلم مهارت‌های لازم برای استفاده از آن روش‌ها را به دست نیاورده باشد یا زمینه اجرای آن روش‌ها در کلاس فراهم نباشد، وی با شکست مواجه می‌شود؛ لذا کیفیت تدریس معلم مناسب نخواهد بود. وظیفه معلم این است که با شناخت دانش‌آموزان و آگاهی از چگونگی کاربرد شیوه‌های مختلف تدریس، مدل مناسبی برای تدریس انتخاب کند (ذوالفقاری و همکاران، ۱۳۹۹؛ ۳).

گراشا و ریچمان^۱ معتقدند که «سبک تدریس معلم» عبارت است از ویژگی‌های متمایزی که معلم نشان می‌دهد و از موقعیتی به موقعیت دیگر بدون توجه به محتوا، پایدار می‌ماند. روش تدریس یا آموزش معلم، روش شناخته شده‌ای است که وی با استفاده از آن وظایف یادگیری را مشخص کرده و فرایند تدریس را هدایت می‌کند. همچنین می‌توان مفهوم مذکور را رجحان و تمایل به سمت رفتاری که باعث یادگیری می‌شود و متأثر از ارزش‌ها، نگرش‌ها، باورها و پیشینه فرهنگی و اجتماعی معلمان است، در نظر گرفت (ذوالفقاری و همکاران، ۱۳۹۹؛ مواما^۲ و همکاران، ۲۰۱۸). گراشا و ریچمان ابعاد روش تدریس معلمان را به صورت ذیل تقسیم‌بندی می‌کنند (غلامی، ۱۳۹۸):

- سبک متخصص: در این روش مربیان دارای آگاهی و تجربه‌ای هستند که فراگیران به آن نیاز دارند و تلاش می‌کنند دانش و ارتقاء کیفیت علمی از طریق رقابت صورت پذیرد.
- سبک اقتدار: در این روش مربیان به سبب برخورداری از دانش، صاحب محبوبیت هستند. آن‌ها به بازخورد مثبت و منفی، دستیابی به اهداف، رعایت قوانین، راه‌های قابل قبول و انتظارات روشن تأکید زیادی دارند.
- سبک شخصی: در این روش مربیان معتقد به مثال‌های شخصی و ارائه مدل برای چگونه فکر کردن هستند. همچنین راهنمایی، کسب مهارت مستقیم و نظارت مستقیم و مستمر اهمیت جدی دارد.
- تسهیل‌کننده: در این روش مربیان بر ارتباط با یادگیرنده و کار مشاوره‌ای، تأکید دارند. همچنین ارزیابی یادگیرندگان از طریق پرسش سؤال، بیان عقاید، پیشنهاد منطقی و تشویق به توسعه بصیرت صورت می‌گیرد.

¹ Gerasha & Richman

² Muema

• سبک تعاملی: در این روش مربیان علاقه‌مند به توسعه ظرفیت فراگیران در امور به‌طور مستقل هستند؛ در واقع مربی شخصی مطلع و در دسترس است. همچنین فراگیران به‌طور مستقل بر پروژه‌ها کار می‌کنند.

حسینی و اشکان (۱۳۹۹) در پژوهشی «اثربخشی آموزش برنامه دانش‌افزایی فراشناختی معلمان بر عملکرد تحصیلی و پرورش خلاقیت دانش‌آموزان ابتدایی» که در ارتباط با آشنایی با روش‌های تدریس معلمان در کلاس بود را بین گروه‌های آزمایش و کنترل مورد آزمون قرار دادند. نتایج پژوهش مذکور نشان می‌دهند که آموزش برنامه دانش‌افزایی فراشناختی معلمان (که ۵ روش‌های تدریس در کلاس بود) باعث افزایش عملکرد تحصیلی (شامل خودکارآمدی، برنامه‌ریزی، تأثیرات هیجانی، فقدان کنترل پیامد و انگیزش) و پرورش خلاقیت (شامل انعطاف‌پذیری، سیالی، بسط و ابتکار) دانش‌آموزان ابتدایی می‌شود. احمدآبادی و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی به بررسی «تأثیر تدریس با روش‌های معکوس، همیاری، کاوشگری و سخنرانی بر یادگیری دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی» پرداختند. یافته‌های پژوهش مذکور نشان می‌دهند که بین روش‌های تدریس معکوس، کاوشگری، همیاری و سخنرانی در یادگیری دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی در مبحث انرژی علوم تجربی، تفاوت معناداری وجود دارد. نتایج حاکی از آن بودند که بین اثر روش معکوس با اثر سایر روش‌ها، تفاوت معناداری وجود دارد.

با توجه به نقش تعیین‌کننده معلمان در تعیین کیفیت آموزشی، پژوهش حاضر به بررسی «رابطه بین سبک‌های مدیریتی و روش‌های تدریس معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پایه هفتم در دبیرستان‌های پسرانه غیردولتی منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران» پرداخته و درصدد دستیابی به پاسخ این سؤال است که «چه رابطه‌ای بین سبک‌های مدیریتی و روش‌های تدریس معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پایه هفتم منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران وجود دارد؟»

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر یک پژوهش کاربردی از نوع توصیفی است که به روش پیمایشی اجرا شد. جامعه آماری این پژوهش عبارت است از ۱۰۴۵ نفر دانش‌آموزان کلاس هفتم دبیرستان‌های غیرانتفاعی مقطع متوسطه اول منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران که تعداد نمونه آماری براساس جدول مورگان، ۲۸۵ نفر تعیین گردید. با توزیع ۳۰۰ پرسشنامه به‌روش خوشه‌ای در بین جامعه آماری، در نهایت ۲۹۱ پرسشنامه صحیح برای تجزیه و تحلیل مورد استفاده قرار گرفتند. برای جمع‌آوری داده‌ها از ۳ پرسشنامه استاندارد سبک‌های مدیریت لیکرت (۱۹۷۷)، پرسشنامه روش‌های تدریس گراشا و ریچمن (۱۹۹۶) و پرسشنامه عملکرد تحصیلی فام و تیلور (۱۹۹۴) استفاده شد. پرسشنامه سبک‌های مدیریت لیکرت شامل ۲۰ گویه و ۴ مؤلفه مدیریت مستبدانه، مدیریت خیرخواهانه، سبک مدیریتی مشورتی و سبک مدیریتی مشارکتی می‌باشد. پرسشنامه روش‌های تدریس گراشا و ریچمن شامل ۲۵ گویه و ۵ مؤلفه سبک تخصصی، سبک اقتدار رسمی، سبک تعاملی، سبک مدل شخصی و سبک تسهیل‌گری می‌باشد. پرسشنامه عملکرد تحصیلی نیز که توسط فام و تیلور طراحی شد شامل ۲۴ گویه و ۵ مؤلفه خودکارآمدی، تأثیرات هیجانی، برنامه‌ریزی، فقدان کنترل و پیامد و انگیزش می‌باشد. روایی این پرسشنامه‌ها به‌دلیل استاندارد بودن آن‌ها و استفاده شدن در مقاله‌های متعدد، مورد تأیید است. برای تعیین پایایی پرسشنامه‌ها نیز از آزمون ضریب آلفای کرونباخ استفاده گردید که مورد تأیید قرار

گرفت. جدول شماره (۱) مشخصات و میزان آلفای محاسبه‌شده برای پایای هر یک از پرسشنامه‌ها را نشان می‌دهد. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیره با نرم‌افزار تحلیل آماری spss استفاده شد. همچنین برای بررسی نرمال بودن داده‌ها از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد که نشان می‌دهند داده‌ها در سطح نرمال می‌باشند.

جدول ۱: مشخصات و آلفای کرونباخ پرسشنامه‌های مورد استفاده در پژوهش

نام پرسشنامه	نام طراح	تعداد گویه	مؤلفه‌ها	آلفای کرونباخ
سبک‌های مدیریت	لیکرت	۲۰	مدیریت مستبدانه، مدیریت خیرخواهانه، سبک مدیریتی مشورتی و سبک مدیریتی مشارکتی	۰/۹۲۰
روش‌های تدریس	گراشا و ریچمن	۲۵	سبک تخصصی، سبک اقتدار رسمی، سبک تعاملی، سبک مدل شخصی و سبک تسهیل‌گری	۰/۷۹۱
عملکرد تحصیلی	فام و تیلور	۲۴	خودکارآمدی، تأثیرات هیجانی، برنامه‌ریزی، فقدان کنترل، و پیامد و انگیزش	۰/۹۶۳

یافته‌ها

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی رابطه بین سبک‌های مدیریتی و روش‌های تدریس معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در دبیرستان‌های پسرانه غیردولتی پایه هفتم منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران است؛ بدین منظور ابتدا رابطه هر یک از متغیرهای مستقل با متغیر وابسته پژوهش مورد آزمون قرار گرفت. سپس رابطه هم‌زمان ۲ متغیر مستقل بر متغیر وابسته و تأثیر هم‌زمان این ۲ بر آن مورد آزمون قرار گرفت؛ از این رو ۲ فرضیه فرعی و ۱ فرضیه اصلی در این پژوهش مطرح شده و آزمون می‌شود.

- فرضیه فرعی اول: بین سبک‌های مدیریتی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پایه هفتم در دبیرستان‌های پسرانه غیردولتی منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران، رابطه وجود دارد.

برای آزمون فرضیه و ارزیابی رابطه سبک‌های مدیریت و مؤلفه‌های آن با عملکرد تحصیلی جامعه آماری از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید. طبق اطلاعات جدول شماره (۲) از نتایج این آزمون، متغیر سبک‌های مدیریت با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان با ضریب همبستگی ۰/۳۶۵ رابطه دارد؛ این رابطه در سطح معناداری ۰/۰۰۰ با اطمینان ۹۹ درصد مورد تأیید است. همچنین مؤلفه‌های سبک مدیریت مستبدانه با ضریب همبستگی ۰/۳۸۴ در سطح معناداری ۰/۰۰۰، سبک مدیریت خیرخواهانه با ضریب همبستگی ۰/۱۸۷ در سطح معناداری ۰/۰۰۱، سبک مدیریت مشورتی با ضریب همبستگی ۰/۱۷۰ در سطح معناداری ۰/۰۰۴ و سبک مدیریت مشارکتی با ضریب همبستگی ۰/۱۸۲ در سطح معناداری ۰/۰۰۲ با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پایه هفتم در دبیرستان‌های پسرانه غیردولتی منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران رابطه دارند.

جدول ۲: نتایج آزمون پیرسون رابطه سبک‌های مدیریت و مؤلفه‌های آن با عملکرد تحصیلی

نام متغیر	میانگین	میزان همبستگی	P-Value
مؤلفه سبک مدیریت مستبدانه	۲/۵۴۰	۰/۳۸۴	۰/۰۰۰
مؤلفه سبک مدیریت خیرخواهانه	۳/۳۰۰	۰/۱۸۷	۰/۰۰۱
مؤلفه سبک مدیریت مشورتی	۳/۳۵۷	۰/۱۷۰	۰/۰۰۴
مؤلفه سبک مدیریت مشارکتی	۳/۳۸۶	۰/۱۸۲	۰/۰۰۲
متغیر سبک‌های مدیریت	۳/۱۴۶	۰/۳۶۵	۰/۰۰۰

- فرضیه فرعی دوم: بین روش‌های تدریس معلمان با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پایه هفتم در دبیرستان‌های پسرانه غیردولتی منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران، رابطه وجود دارد.

برای آزمون فرضیه و ارزیابی رابطه روش‌های تدریس معلمان با عملکرد تحصیلی جامعه آماری از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید. طبق اطلاعات جدول شماره (۳) از نتایج این آزمون، متغیر روش‌های تدریس معلمان با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان با ضریب همبستگی ۰/۳۰۷ رابطه دارد؛ این رابطه در سطح معناداری ۰/۰۰۰ با اطمینان ۹۹ درصد مورد تأیید است. همچنین مؤلفه‌های سبک تخصصی با ضریب همبستگی ۰/۲۴۳ در سطح معناداری ۰/۰۰۰، سبک اقتدار رسمی با ضریب همبستگی ۰/۲۸۳ در سطح معناداری ۰/۰۰۰، سبک تعاملی با ضریب همبستگی ۰/۲۳۳ در سطح معناداری ۰/۰۰۰، سبک مدل شخصی با ضریب همبستگی ۰/۲۶۸ در سطح معناداری ۰/۰۰۰ و سبک تسهیل‌گری با ضریب همبستگی ۰/۲۵۳ در سطح معناداری ۰/۰۰۰ با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پایه هفتم در دبیرستان‌های پسرانه غیردولتی منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران رابطه دارند.

جدول ۳: نتایج آزمون پیرسون رابطه روش‌های تدریس معلمان و مؤلفه‌های آن با عملکرد تحصیلی

نام متغیر	میانگین	میزان همبستگی	P-Value
سبک تخصصی	۳/۹۳۴	۰/۲۴۳	۰/۰۰۰
سبک اقتدار رسمی	۳/۷۷۱	۰/۲۸۳	۰/۰۰۰
سبک تعاملی	۳/۶۲۲	۰/۲۳۳	۰/۰۰۰
سبک مدل شخصی	۳/۸۳۹	۰/۲۶۸	۰/۰۰۰
سبک تسهیل‌گری	۳/۷۱۴	۰/۲۵۳	۰/۰۰۰
روش‌های تدریس	۳/۷۰۳	۰/۳۰۷	۰/۰۰۰

- فرضیه اصلی پژوهش: بین سبک‌های مدیریتی و روش‌های تدریس معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در دبیرستان‌های پسرانه غیردولتی پایه هفتم منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران، رابطه وجود دارد.
- اطلاعات جدول شماره (۴) نشان می‌دهند که مقدار R (۰/۳۹۷) بیانگر همبستگی نسبتاً خوب متغیر مستقل و وابسته می‌باشد. مجذور R (۰/۱۵۲) نشان می‌دهد که متغیر مستقل ۱۵/۲ درصد از کل تغییرات عملکرد تحصیلی (متغیر وابسته) را تبیین می‌کند. همچنین مقدار F (۲۶/۹۷۹) با سطح خطای زیر ۱ درصد نشان می‌دهد که متغیر مستقل با ۹۹ درصد اطمینان تغییرات متغیر وابسته را می‌تواند پیش‌بینی کند.

جدول ۴: مقادیر R و آنالیز واریانس

معناداری	F	R تعدیل شده	مجذور R	R
۰/۰۰۰	۲۶/۹۷۹	۰/۱۵۲	۰/۱۵۸	۰/۳۹۷

متغیر مستقل: روش‌های تدریس، سبک مدیریت
متغیر وابسته: عملکرد تحصیلی

بررسی داده‌های جدول شماره (۵) نشان می‌دهد که با توجه به میزان F مدل (۲۶/۹۷۹) در سطح خطای پایین‌تر ۰/۰۰۱ با سطح معناداری (۰/۰۰۰)، رابطه بین سبک‌های مدیریتی و روش‌های تدریس معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در دبیرستان‌های پسرانه غیردولتی پایه هفتم منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران، معنادار می‌باشد. این رابطه می‌تواند بخشی از تغییرات متغیر وابسته را تبیین کند؛ اما با توجه به میزان باقی‌مانده ۷۰/۶۶۹ که بسیار بزرگ‌تر از رگرسیون مدل (۱۳/۲۴۰) هست، این مدل از قدرت تبیین بسیار بالایی برای تغییرات متغیر وابسته برخوردار نیست.

جدول ۵: جدول نتایج رگرسیون چندگانه بررسی رابطه و تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته پژوهش

مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	مقدار F	سطح معناداری
رگرسیون	۱۳/۲۴۰	۲	۶/۶۲۰	۲۶/۹۷۹	۰/۰۰۰
باقی‌مانده	۷۰/۶۶۹	۲۸۸	۰/۲۴۵	—	—
مجموع	۸۳/۹۱۰	۲۹۰	—	—	—

متغیر مستقل: روش‌های تدریس، سبک مدیریت
متغیر وابسته: عملکرد تحصیلی

مقدار بتا اهمیت نسبی متغیرهای مستقل در بین متغیرهای وابسته را نشان می‌دهد. براساس نتایج حاصل از ضرایب بتا مشاهده می‌شود که متغیر سبک‌های مدیریت با بتای ۰/۲۸۴ بیش از متغیر روش‌های تدریس بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان جامعه آماری تأثیر دارد. نتایج جدول شماره شماره (۶) نشان می‌دهند که هر ۲ متغیر مستقل با متغیر وابسته پژوهش رابطه معناداری دارند؛ از این رو فرضیه پژوهش تأیید می‌گردد.

جدول ۶: میزان تأثیر متغیرهای سبک‌های مدیریتی و روش‌های تدریس معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی

سطح معناداری	t	ضرایب استاندارد نشده		مدل
		ضرایب استاندارد شده	خطای استاندارد	
۰/۰۰۰	۱۰/۴۲۸	—	۰/۲۱۲	مقدار ثابت
۰/۰۰۰	۴/۶۶۹	۰/۲۸۴	۰/۰۵۹	سبک‌های مدیریت
۰/۰۰۰۴	۲/۹۰۱	۰/۱۷۶	۰/۰۵۷	روش‌های تدریس

ماتریس ذیل بیانگر همبستگی بین مجموعه‌ای سبک‌های مدیریت و شغل و روش‌های تدریس و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان است؛ در واقع ضرایب همبستگی بین مجموعه‌ای بیانگر رابطه دویبه‌دوی متغیرهای ذیل سبک‌های مدیریت و روش‌های تدریس معلمان با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان است. با استفاده از این ضرایب به رابطه بین هر یک از متغیرهای درون مجموعه سبک‌های مدیریت و روش‌های تدریس معلمان با متغیرهای درون مجموعه عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پرداخته شد. اطلاعات جدول شماره (۷) نشان می‌دهند که قوی‌ترین و نزدیک‌ترین رابطه مربوط به رابطه سبک مدیریت (سبک‌های مدیریت) و مؤلفه فقدان کنترل پیامد (عملکرد تحصیلی) با ضریب همبستگی ۰/۴۸۵۴ و ضعیف‌ترین رابطه متعلق به رابطه مؤلفه سبک تسهیل‌گری (روش‌های تدریس) با مؤلفه فقدان کنترل پیامد (عملکرد تحصیلی) با ضریب همبستگی ۰/۰۰۲۲- است.

جدول ۷: ماتریس همبستگی بین مجموعه‌ای سبک‌های مدیریت و شغل

متغیر وابسته					متغیر مستقل	
عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان						
انگیزش	فقدان کنترل پیامد	برنامه‌ریزی	تأثیرات هیجانی	خودکارآمدی		
۰/۰۸۹۵	۰/۴۸۵۴	-۰/۰۶۵۰	۰/۳۵۳۱	۰/۱۲۶۹	مدیریت مستبدانه	سبک‌های مدیریت
۰/۱۹۷۳	۰/۰۷۲۱	۰/۱۵۹۹	۰/۰۲۸۴	۰/۲۲۸۴	مدیریت خیرخواهانه	
۰/۲۰۷۷	-۰/۰۰۳۳	۰/۲۶۶۹	-۰/۰۱۶۹	۰/۲۱۳۰	مدیریت مشورتی	
۰/۲۵۴۳	-۰/۰۰۵۲۰	۰/۲۴۲۹	۰/۰۳۰۷	۰/۲۱۶۰	مدیریت مشارکتی	
۰/۲۶۵۰	-۰/۰۰۸۶	۰/۲۸۳۰	۰/۰۹۷۸	۰/۱۹۸۸	سبک تخصصی	روش‌های تدریس
۰/۲۲۷۳	۰/۱۳۵۲	۰/۱۸۵۲	۰/۱۸۶۲	۰/۱۲۴۰	سبک اقتدار رسمی	
۰/۲۰۶۴	۰/۰۲۸۱	۰/۲۷۸۴	۰/۰۹۳۵	۰/۱۷۷۰	سبک تعاملی	
۰/۲۶۷۷	-۰/۰۱۷۸	۰/۳۶۲۳	۰/۱۱۶۵	۰/۱۷۰۶	سبک مدل شخصی	
۰/۲۳۹۲	-۰/۰۰۲۲	۰/۲۹۶۰	۰/۱۲۲۱	۰/۱۸۸۲	سبک تسهیل‌گری	

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین سبک‌های مدیریتی و روش‌های تدریس معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پایه هفتم در دبیرستان‌های غیردولتی پسرانه منطقه ۱ آموزش و پرورش شهر تهران اجرا شد که رابطه ۲ متغیر مستقل سبک‌های مدیریتی و روش‌های تدریس معلمان با متغیر وابسته عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان به‌عنوان مورد آزمون قرار گرفت. بدین‌منظور ۲ فرضیه فرعی و یک فرضیه اصلی طرح و مورد آزمون قرار گرفتند که هر ۳ فرضیه مذکور تأیید شدند. یافته‌های پژوهش حاضر در آزمون فرضیه فرعی اول نشان می‌دهند که سبک‌های مدیریتی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان با توجه به میانگین $3/146$ و میزان همبستگی $0/365$ بین این ۲ متغیر، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ بدین‌معنا که توجه به سبک‌های مدیریتی کلاس توسط معلمان به بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان کمک می‌کند. سبک مدیریت مشارکتی با میانگین $3/386$ بیشترین تأثیر را در بهبود عملکرد تحصیلی دارد و سپس سبک مشورتی با میانگین $3/357$ قرار دارد. با توجه به میانگین $3/300$ سبک خیرخواهانه می‌توان نتیجه گرفت که این سبک در سطحی بالاتر از سطح متوسط بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر دارد؛ اما میانگین $2/540$ سبک مستبدانه و پایین بودن آن از سطح متوسط، نشان از تأثیر خیلی کم این سبک در عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دارد. با توجه موارد مذکور می‌توان نتیجه گرفت که هرچه سبک مدیریت کلاس به سمت مشارکت و تعامل بیشتر با دانش‌آموزان متمایل باشد، عملکرد تحصیلی آن‌ها بهبود می‌یابد. نتایج این بخش از پژوهش حاضر، یافته‌های پژوهش‌های شیراوند و همکاران (۱۳۹۸)، آدیگبا و همکاران (۲۰۲۰)، طهیری جوتی (۲۰۲۰) و دانیل رابین و همکاران (۲۰۲۱) در رابطه با تأثیر سبک‌های مدیریتی کلاس بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را تأیید می‌کند.

آزمون فرضیه فرعی دوم پژوهش حاضر به بررسی رابطه روش‌های تدریس معلمان در کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان می‌پردازد. یافته‌ها نشان می‌دهند که روش تدریس معلمان با توجه میانگین $3/703$ با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در بین جامعه آماری با ضریب همبستگی $0/307$ در سطح ۹۹ درصد رابطه دارد؛ از این رو می‌توان نتیجه گرفت که معلمان باید به بحث روش تدریس توجه نموده و دانش و آگاهی خود در این زمینه روش‌های تدریس افزایش دهند. بررسی مؤلفه‌های روش تدریس نشان می‌دهد که سبک تدریس تخصصی با میانگین $3/934$ بیشترین تأثیر را بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دارد. در این سبک، معلمان دارای آگاهی و تجربه‌ای متناسب با نیاز فراگیران هستند و تلاش می‌کنند تا دانش و کیفیت علمی را در بین دانش‌آموزان ارتقاء دهند. سبک مدل شخصی در جایگاه بعدی تأثیر بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دارد. در این روش معلمان برای راهنمایی، کسب مهارت مستقیم و نظارت مستقیم و مستمر اهمیت زیادی قائل هستند. آن‌ها معتقدند که ارائه مدل چگونه فکر کردن برای دانش‌آموزان لازم و ضروری است. سبک تدریس تعاملی با توجه به میانگین $3/622$ کمترین تأثیر را در بین سایر سبک‌ها دارد؛ اما به‌طور کلی تمام سبک‌های تدریس دارای میانگین بالاتر از سطح متوسط هستند. با توجه موارد مذکور می‌توان نتیجه گرفت که هر کدام از سبک‌های تدریس با توجه به شرایط و ویژگی‌ها افراد، می‌توانند مؤثر باشد. همچنین معلمان با آشنایی نسبت به این سبک‌های می‌توانند هوشمندانه از آن‌ها برای بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان استفاده نمایند. نتایج این بخش از پژوهش حاضر، یافته‌های پژوهش حسینی و اشکان (۱۳۹۹) و احمدآبادی و همکاران (۱۴۰۰) در رابطه با تأثیر روش‌های تدریس معلمان بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را تأیید می‌کند.

فرضیه اصلی پژوهش به بررسی تأثیر هم‌زمان سبک‌های مدیریتی و روش‌های تدریس معلمان بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان می‌پردازد. یافته‌ها نشان می‌دهند که هر ۲ متغیر مستقل با متغیر وابسته همبستگی دارند و بیش از ۱۵ درصد از تغییرات آن را تبیین می‌کنند؛ بدین معنی که توجه به ۲ مقوله سبک‌های مدیریت کلاس و روش تدریس معلمان بیش از ۱۵ درصد از تغییرات عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را تبیین می‌کند و ۸۵ درصد دیگر مربوط به سایر عواملی غیر از سبک‌های مدیریتی و روش‌های تدریس معلمان است. البته با توجه به پیچیدگی مقوله عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان و تأثیرگذاری عوامل متعدد بر آن، این مقدار تأثیرگذاری مقدار قابل قبول و قابل توجهی است. همچنین با توجه به یافته‌های دیگر آزمون رگرسیون می‌توان نتیجه گرفت که تأثیر متغیر سبک‌های مدیریت با بتای $0/284$ بیش از متغیر روش‌های تدریس معلمان بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان است؛ از این رو توجه به سبک‌های مدیریت کلاس باید بیشتر مورد توجه سیستم آموزشی و معلمان باشد.

پیشنهادات ذیل به توجه به مطالب مذکور مطرح می‌شوند:

- با توجه به اینکه بین سبک مدیریت مشورتی معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در جامعه آماری، رابطه مستقیم و معنادار وجود دارد و تصمیم‌گیری در این سیستم مدیریتی از بالا اتفاق می‌افتد، پاداش و تنبیه وسیله ایجاد انگیزه هستند و توجه مدیران به اطلاعاتی که علاقه‌مندند جلب می‌شود؛ پیشنهاد می‌شود که این سبک در سبک مدیریتی کلاس مورد استفاده قرار گیرد.
- با توجه به اینکه بین سبک مدیریت مشارکتی معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان جامعه آماری، رابطه مستقیم و معنادار وجود دارد و تصمیم‌گیری در این سیستم مدیریتی با شرکت زیردستان انجام می‌شود، کار تیمی ارزشمند است، پاداش اقتصادی علت اصلی انگیزه می‌باشد و اطمینان کامل به زیردستان وجود دارد؛ پیشنهاد می‌شود که در مدیریت کلاس بیشتر از این سبک استفاده شود.
- با توجه به اینکه بین بُعد متخصص روش تدریس معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان جامعه آماری، رابطه مستقیم و معنادار وجود دارد و در این روش مربیان دارای آگاهی و تجربه‌ای هستند که فراگیران به آن نیاز دارند و تلاش می‌کنند دانش و ارتقاء کیفیت علمی از طریق رقابت صورت پذیرد؛ پیشنهاد می‌شود که معلمان کلاس این روش تدریس را به صورت ترکیبی در روش تدریس خود به کار گیرند.
- با توجه به اینکه بین بُعد شخصی روش تدریس معلمان کلاس با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان جامعه آماری، رابطه مستقیم و معنادار وجود دارد و در این روش مربیان معتقد به مثال‌های شخصی و ارائه مدل برای چگونه فکر کردن هستند. همچنین راهنمایی، کسب مهارت مستقیم و نظارت مستقیم و مستمر اهمیت جدی دارد؛ پیشنهاد می‌شود که این روش تدریس را معلمان کلاس به صورت ترکیبی در روش تدریس خود به کار گیرند.

فهرست منابع فارسی

- احمدآبادی، آرزو؛ حسن رضا، زین‌آبادی؛ استاد رحیمی، مریم. (۱۴۰۰). تأثیر تدریس با روش معکوس در مقایسه با روش‌های هم‌یاری، کاوشگری و سخنرانی بر یادگیری دانش‌آموزان پایه‌ی پنجم ابتدایی. فصلنامه پژوهشی در تربیت‌معلم؛ دوره‌ی، ۴؛ شماره، ۱؛ بهار، ۱۴۰۰؛ ص، ۲۸-۹
- خداداد حسینی، مهرنوش و اشکان، ساناز. (۱۳۹۹). اثربخشی آموزش برنامه دانش‌افزایی فراشناختی معلمان بر عملکرد تحصیلی و پرورش خلاقیت دانش‌آموزان ابتدایی. فصلنامه علمی جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، دوره، ۱۳؛ شماره، ۱؛ ص، ۱۹۰-۲۰۰.
- ذوالفقاری، مینا؛ کاروان بروجردی، کیانا و آفازیارتی، علی. (۱۳۹۹). بررسی نقش روش‌های تدریس و تعامل استاد و دانشجو در انگیزه پیشرفت تحصیلی دانشجویان مشروطی. دو ماهنامه علمی-پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، دوره، ۱۳؛ شماره، ۳؛ ص، ۲۲۰-۲۲۸.
- شیراوند، سیروس؛ هویدا، رضایی و رجایی پور، سعید. (۱۳۹۹). مدل یابی معادلات ساختاری رابطه بین سبک‌های مدیریت کلاس معلمان با ابعاد مهارت‌های اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان. نشریه مشاوره شغلی و سازمانی؛ شماره، ۴۵؛ ص، ۱۵۴-۱۳۷
- عباسی، رضا؛ مهدی نژاد، ولی و شیرازی، محمود. (۱۳۹۸). اثربخشی روش یاددهی-یادگیری مشارکتی (جیگ ساو) بر عملکرد تحصیلی دانشجویان رشته علوم تربیتی ورودی سال ۱۳۹۵. پردیس شهید مطهری دانشگاه فرهنگیان استان سیستان و بلوچستان.
- غلامی، طاهره. (۱۳۹۸). بررسی و تبیین انواع گوناگون سبک تدریس. پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، دوره، ۲۱، شماره، ۲. ص ۵۰-۶۳.
- محمدی، بتول؛ میرزاخانی، مهین و نادره کیا، نرگس. (۱۳۹۷). بررسی رابطه بین روش‌های تدریس معلم با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه اول. چهارمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های مدیریت و علوم انسانی در ایران، تهران. <https://civilica.com/doc>
- امیری دهکردی، محسن و قاسمی پیربلوطی، محمد. (۱۳۹۶). بررسی تأثیر سبک‌های مدیریت کلاس درس بر میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع دبیرستان شهرستان شهرکرد. کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی، علوم تربیتی و رفتاری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهرکرد، ایران.
- محمودی، معصومه السادات. (۱۳۹۵). رابطه سبک مدیریت کلاس درس و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان (مطالعه‌ی موردی: پایه نهم دبیرستان‌های دخترانه شهرستان بروجرد). کنفرانس علمی مدیریت، حسابداری، اقتصاد و بیمه، زنجان، <https://civilica.com/doc>

- ایران‌نژاد پاریزی، مهدی و ساسان گهر، پرویز. (۱۳۹۴). سازمان و مدیریت از تئوری تا عمل. تهران: نشر موسسه بانکداری ایران.
- بهنام، احمد. (۱۳۹۰). رابطه بین سبک‌های رهبری و هوش سازمانی مدیران با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهر سراوان در سال تحصیلی ۸۹-۹۰، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اراک.

فهرست منابع انگلیسی

- Daniel Rubén, Renzo CUAREZ CORDERO and Miguel Angel ALVA RODRIGUEZ (2021). Teacher Leadership Styles and Academic Performance in High School Students in the Context of Virtual Classes in a Covid-19 Pandemic. 37th IBIMA Conference: 30-31 May 2021, Cordoba, Spain
- Adedigba, O., & Sulaiman, F. R. (2020). Influence of teachers' classroom management style on pupils' motivation for learning and academic achievement in Kwara State. International Journal of Educational Methodology, vol.6 NO.2, pp. 471-480.
- Oyugi, M., & Gogo, J. O. (2019). Influence of Principals' Leadership Styles on Students' Academic Performance in Secondary Schools in Awendo Sub-County, Kenya. African Educational Research Journal, VOL. 7, NO.1, pp.22-28
- Zaidi, U., Hammad, L. F., Awad, S. S., Qasem, H. D., & Al-Mahdi, N. A. (2017). Problem-based learning vs. traditional teaching methods: self-efficacy and academic performance among students of health and rehabilitation Sciences College. PNU. Rehabilitation, NO.55, pp. 547-551.
- Tahiri Jouti. H (2019) Effective classroom management styles and teaching methods and their rapport with students motivation and achievement: Moroccan high school classrooms as a case study. Revue Internationale du chercheur. Volume 1, NO. 1, pp. 243 – 268
- Muema, J., Mulwa, D., & Mailu, S. (2018). Relationship between teaching method and students' performance in Mathematics in public secondary schools in Dadaab sub country, Garissa country; Kenya. IOSR Journal of Research and Method of Education, VOL.8, NO.5, pp. 59-63.